

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบของพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของแพทย์เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ และเพื่อศึกษาบทบาทและความรู้ความสามารถของนักสารสนเทศทางการแพทย์ในกระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังแพทย์เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ จำนวน 198 คน ได้รับคืน 157 คน (ร้อยละ 79.3) และนักสารสนเทศทางการแพทย์จำนวน 54 คน ได้รับคืน 54 คน (ร้อยละ 100.0) และทำการวิจัยกึ่งทดลองกับแพทย์เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ 6 คนและนักสารสนเทศทางการแพทย์ 3 คน ผลการวิจัยพบว่า

แพทย์เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอนและการตัดสินใจในการรักษาผู้ป่วย โดยสารสนเทศที่ใช้มากที่สุดคือองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้มากที่สุดคือ วารสาร และฐานข้อมูลทางด้านเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ แพทย์ส่วนใหญ่เข้าถึงสารสนเทศโดยใช้อินเทอร์เน็ตจากที่ทำงานและที่บ้าน ปัญหาของการใช้สารสนเทศของแพทย์คือไม่มีเวลา มีภาระงานมาก และมีความรู้พื้นฐานในการสืบค้นไม่เพียงพอ

จากการวิเคราะห์หารูปแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของแพทย์ พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารสนเทศของแพทย์โดยตรงมากที่สุดคือการใช้กระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยซึ่งการใช้กระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยได้รับอิทธิพลทางตรงจาก ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ ประสบการณ์การทำงานเป็นแพทย์ที่ใช้กระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ และสภาพแวดล้อมขององค์กร และปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้และพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของแพทย์

บทบาทและความรู้ความสามารถของนักสารสนเทศทางการแพทย์ พบว่านักสารสนเทศทางการแพทย์ยังคงมีบทบาทสำคัญคือ การจัดการสารสนเทศทางการแพทย์ซึ่งประกอบด้วยการจัดการจัดระบบและให้บริการสารสนเทศ แต่ผลวิจัยชี้ว่าแพทย์มีการใช้และพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศที่เปลี่ยนไปมาก คือมีการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลเฉพาะทางการแพทย์มากขึ้น สารสนเทศที่แพทย์ใช้นอกจากสารสนเทศพื้นฐานทางการแพทย์แล้วยังเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการ

วิจัยที่เชื่อถือได้ และแพทย์ส่วนใหญ่สืบค้นสารสนเทศด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้บทบาทของนักสารสนเทศทางการแพทย์ในด้านนี้เน้นการจัดการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฐานข้อมูลทางเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ และการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่มีชื่อเสียง สำหรับบทบาทนักสารสนเทศในกระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ที่ได้รับการยืนยันคือ บทบาทในการร่วมทีมกับแพทย์ในกระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ในฐานะผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งนักสารสนเทศทางการแพทย์จะทำหน้าที่จัดหา จัดระบบและสืบค้นข้อมูลที่แพทย์เวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ต้องการและการช่วยค้นหา คัดเลือก กลั่นกรองงานวิจัยที่เป็น Systematic Review เพื่อหาองค์ความรู้ใหม่มาประกอบการรักษาผู้ป่วย รวมทั้งการสอนแพทย์ในการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลทางเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อถือได้

ความรู้ความสามารถที่จำเป็น คือความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ การจัดการสารสนเทศพื้นฐานในวิชาชีพ และการจัดการสารสนเทศเฉพาะทางที่ต้องมีความละเอียดลึกซึ้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ ฐานข้อมูลทางด้านเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการและการเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้งความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและด้านกระบวนการเวชปฏิบัติเชิงประจักษ์ สำหรับความสามารถอื่นๆ ได้แก่ ความสามารถในการสอนการถ่ายทอดองค์ความรู้ การวิจัยทางคลินิก การให้บริการที่ดีและการสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีกับแพทย์ผู้ใช้บริการ ซึ่งผลการวิจัยนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดการและให้บริการสารสนเทศทางด้านทางการแพทย์และการกำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถของนักสารสนเทศทางการแพทย์ในประเทศไทย

This study was aimed at investigating and analyzing the behavioral patterns of information acquisition of evidence-based medicine physicians, investigating the roles, knowledge and competencies of medical information professionals in their evidence-based medicine process. The survey research and quasi experimental methods were applied. The researcher distributed questionnaires to 198 evidence-based medicine physicians and 54 medical information professionals. One hundred and fifty seven questionnaires were returned from the physicians (79.3%), while fifty four were received from the medical information professionals (100%). The quasi experimental research was conducted with 6 evidence-based medicine physicians and 3 medical information professionals.

The findings indicated that the evidence-based medicine physicians apply information as their instructional supplementary and in their decision of patient treatment. The mostly used type of information is the new body of knowledge from research studies. The mostly used information resources are journals and databases related to evidence-based medicine. Most physicians access information through the Internet both at home and office. Their problems in the use of information are time constraint, great workload, and insufficient basic knowledge in information retrieval.

The analysis of information seeking behavior model of the physicians revealed that the variants directly and mostly influencing their information usage is the use of evidence-based medical procedures in the treatment of patients. These evidence-based medical procedures are directly influenced by the ability in the use of information technology in evidence-based medicine, experiences of physicians using evidence-based medicine, organizational environment, all of which indirectly affect the physicians' usage and acquisition of information.

As far as the roles, knowledge and competencies of medical information professionals are concerned, it was found that medical information professionals still have their major roles in the management of medical information. This includes management and systematization of information

servicing. However, the research findings indicated that the use of information of physicians has changed a great deal. They increasingly use electronics information and specialized medical databases. Besides basic information used, they also acquire information related to new bodies of knowledge from reliable research studies. Most physicians retrieve information on their own via the Internet. This means the roles of medical information professionals become focused on provision of electronics resources, for example, evidence-based medical databases and the retrieval of information from famous databases. The confirmed role of medical information professionals in evidence-based medical procedures is the cooperative role with the physicians as information users in the provision, organization, and retrieval of information required by the physicians. The role also involves assisting the physicians in retrieval, selection and appraisal of systematic review of research studies in order to locate new bodies of knowledge for their treatment of patients, as well as training the physicians to retrieve information from evidence-based medical databases and other reliable sources.

Professional knowledge and competency required are the management of basic professional information and specialized information, which requires in-depth and detailed management of information resources related to evidence-based medicine, evidence-based medical database and the use of information technology to manage and access information. Basic knowledge in health sciences and evidence-based medical procedures is also required. Other requisite competency includes capability in teaching and transferring of knowledge, clinical research, good servicing and creation of good relationships and communication. The research findings lead to recommendations for the improvement of paradigms in management and information servicing in medicine and stipulation of standards for knowledge and competency of medical information professionals in Thailand.